

Redakcja, Raport "Polscy prawnicy przed TSUE: 2004-2023"

Opublikowano: LEX/el. 2023 Status: aktualne

Autor: Redakcja

Rodzaj: varia

Raport "Polscy prawnicy przed TSUE: 2004-2023"

Przed Trybunałem Sprawiedliwości UE coraz częściej można zobaczyć polskich prawników. Zwłaszcza w ostatnich dwóch latach ich liczba zwiększa się szczególnie dynamicznie. Pokazuje to wyraźnie najnowsza edycja raportu "Polscy prawnicy przed TSUE: 2004-2023", z którego wynikają również ciekawe wnioski dotyczące najbardziej doświadczonych polskich pełnomocników procesowych przed unijnym Trybunałem. Dowiemy się z niego chociażby, ilu jest takich prawników w Polsce, jak się nazywają, w czym się specjalizują i gdzie można ich znaleźć.

Coraz więcej polskich spraw i polskich prawników

Od 2004 r. (a właściwie od 2005 r., kiedy zostało wszczęte pierwsze postępowanie i zapadło pierwsze orzeczenie w sprawie z udziałem polskiego pełnomocnika) do końca ubiegłego roku polscy pełnomocnicy reprezentujący swoich klientów, wzięli udział w **446 sprawach**, w których zapadło przynajmniej postanowienie (zob. kryteria wyodrębnienia danej sprawy opisane niżej w "Zasadach opracowania raportu"). Liczba ta **rośnie dynamicznie w ostatnich latach**. W ubiegłym roku wyniosła ona 56 spraw, co stanowi wzrost o 37 proc. w porównaniu do roku 2022 (41 spraw).

Jeśli chodzi o rozpatrywany okres 2004-2023, to w tym czasie przed TSUE wystąpiło **518 prawników**: adwokatów, radców prawnych i doradców podatkowych (o tym, jakiego rodzaju prawników uwzględnia raport piszemy niżej w "Zasadach opracowania raportu"). Podobnie jak w przypadku ilości spraw, liczba prawników występujących przed TSUE zwiększa się lawinowo z roku na rok. O ile bowiem w 2022 roku przed Trybunałem unijnym wystąpiło 71 polskich pełnomocników (47 z nich - po raz pierwszy), o tyle w **ubiegłym - 2023 roku** - przed Trybunałem unijnym pojawiło się już aż **108 polskich pełnomocników** (wzrost o 52 proc. w porównaniu do 2022 roku), z których 92 po raz pierwszy.

Coraz więcej prawników z istotnym doświadczeniem, ale nadal w zdecydowanej mniejszości

Jednym z najważniejszych elementów naszego badania było ustalenie, jak dużo jest w Polsce prawników z istotnym doświadczeniem przed TSUE. Dla celów raportu przyjęliśmy, że prawnik z istotnym doświadczeniem to taki pełnomocnik, który reprezentował swoich klientów co najmniej 3 razy. Zestawienie takich prawników, z podaniem imienia i nazwiska, zawodu prawniczego, głównego miejsca prowadzenia działalności, ilości i specyfiki spraw umieściliśmy na samym końcu raportu (dalej "Ranking prawników 3plus").

Z zebranych danych wynika, że takich prawników mamy w Polsce tylko **47** (czyli 9 proc. prawników, którzy kiedykolwiek uczestniczyli w postępowaniu przed unijnym Trybunałem). Trzeba jednak podkreślić, że liczba ta zwiększyła się o 62 proc. w porównaniu do ubiegłego roku, gdy takich prawników było zaledwie 29.

Pełnomocników, którzy pojawili się przed TSUE dwa razy, jest trochę więcej - 70 (13,5 proc.). Przeważającą większość (403 prawników - ok. 78 proc.) stanowią natomiast prawnicy, którzy brali udział tylko w jednej sprawie przed unijną Temidą.

Rekordziści, czyli TOP 14

Badając statystyki, nie sposób było nie poddać się "pokusie" sprawdzenia, którzy polscy prawnicy występują przed TSUE najczęściej. W ten sposób wykrystalizowała się nam czołówka pełnomocników z największym doświadczeniem przed unijnym Trybunałem. Wystarczy szybki rzut oka na listę pełnomocników, by zauważyć, że zdecydowana większość z nich to **specjaliści z zakresu ochrony własności przemysłowej**. Nie jest to jednak zaskoczenie, gdyż spraw o tej tematyce jest po prostu najwięcej ⁽¹⁾.

Tym bardziej na szczególne uznanie zasługuje pierwszy na liście prawnik, wśród którego prowadzonych spraw trudno znaleźć te dotyczące wskazanej problematyki. To **Przemysław Kamil Rosiak**, radca prawny z Warszawy, Associate Partner w Kancelarii Prof. Marek Wierzbowski i Partnerzy, przewodniczący Stałej Delegacji przy Trybunale Sprawiedliwości, Sądzie i Trybunale EFTA, który jak dotąd występował w imieniu swoich klientów aż w 15 różnych tematycznie sprawach – w tym zwłaszcza dotyczących pomocy publicznej i ochrony środowiska. Kolejne miejsce na podium zajmuje **dr Mariusz Kondrat**, adwokat i rzecznik patentowy, którego nazwisko widnieje w 13

orzeczeniach TSUE. Trzecie miejsce przypadło również ekspertowi z zakresu prawa własności przemysłowej. Chodzi o **Romana Rumpla** - radcę prawnego z Łodzi (11 spraw przed TSUE). Czwarte miejsce zajmują *ex aequo* kolejni troje prawnicy-specjaliści z tej tematyki: radczyni prawna z Poznania - **Joanna Gwiazdowska**, radczyni prawna i rzeczniczka patentowa z Warszawy - **Dorota Rzażewska** oraz stołeczny adwokat - **Michał Siciarek**, którzy reprezentowali swoich klientów przed TSUE w 10 sprawach. Na siódmym miejscu w tym gronie z 7 sprawami znajdują się następni pełnomocnicy z dominującej w zestawieniu dziedziny. To radca prawny **Michał Mazurek** z Warszawy i **adv. Jakub Mrozowski** z Izby Adwokackiej w Warszawie, obecnie niewykonujący zawodu (pracuje dla Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej). Dziewiąta lokata ma również charakter zbiorowy – przypadła bowiem aż sześciu osobom, z których każdy wystąpił przed TSUE po 6 razy. Są to ponownie specjaliści z zakresu własności przemysłowej: z Warszawy - adwokaci i rzecznicy patentowi **Karol Gajek** i **Tomasz Grucelski** oraz **Ewa Skrzydło-Tefelska**, radczyni prawna; z Krakowa - **Jakub Radłowski**, radca prawny i rzecznik patentowy oraz z Lublina - radca prawny i rzecznik patentowy **Ryszard Skubisz**. Jedyńm prawnikiem w tym gronie, który nie zajmuje się sprawami dotyczącymi własności przemysłowej jest **Jerzy Martini**, doradca podatkowy z Warszawy, niekwestionowany lider wśród pełnomocników w sprawach podatkowych.

Prawnicy na mapie Polski

Przeglądając powyższą listę, nie sposób nie zauważyć, że miastem, w którym można znaleźć najwięcej prawników z najbogatszym doświadczeniem przed TSUE, jest Warszawa (w sumie 10 na 14 prawników). Potwierdza to Ranking prawników 3plus. Wynika z niej, że wśród 47 pełnomocników aż 33 to prawnicy ze stolicy.

Co ciekawe, jeśli przyjmiemy dla celów naszej analizy kryterium liczbowe w postaci minimalnej ilości trzech "unijnych" prawników w danym mieście, to okaże się, że jedynymi miastami oprócz Warszawy, które je wypełniają, są Kraków (4 pełnomocników) i Łódź (3 pełnomocników).

Prawnicy i ich specjalizacje

Jak zostało już to wspomniane, z zestawienia TOP-14 wynika także, że dominują w nim zdecydowanie **specjaliści od znaków towarowych i wzorów przemysłowych** (12 pełnomocników). Ową tendencję potwierdza Ranking prawników 3plus. Na jego podstawie można łatwo ustalić, że spośród 47 prawników, którzy brali udział przynajmniej w trzech sprawach przed TSUE, aż 26 specjalizuje się w tych właśnie zagadnieniach. Najbardziej doświadczonym ekspertem w tym zakresie jest wymieniony wyżej **dr Mariusz Kondrat** (13 spraw).

Na liście prawników 3plus znaleźć można również pełnomocników, którzy reprezentowali swoich klientów w sprawach niezwykle popularnej tematyki **kredytów frankowych** (7 prawników). Warto zwrócić uwagę na liderów w ramach tej specjalizacji: **radczynię prawną Annę Cudną-Wagner**, **adwokatów Łukasza Hejmeja, Bartosza Miąskiewicza, Małgorzatę Przygodzką i Alicję Szczęśniak (po 4 sprawy) (2)**.

Kolejną grupą prawników są specjaliści od **podatków** (6 prawników) (3).

Wreszcie, nie można również nie wspomnieć, że w Rankingu prawników 3plus widnieją dwa nazwiska pełnomocników specjalizujących się w zakresie **prawa energetycznego**. Są to: **radczyni prawna Elżbieta Buczkowska** oraz **adwokat Marek Jeżewski**.

Zasady opracowania raportu

Źródłem danych dla raportu były teksty orzeczeń TSUE w językach francuskim, angielskim i polskim, dostępne na oficjalnej stronie internetowej tego sądu: <https://curia.europa.eu>. Raport obejmuje te sprawy, w których do końca 2023 r. zapadło przynajmniej postanowienie, przy czym nie musiało ono kończyć sprawy.

O wyodrębnieniu danej sprawy decydowała zasadniczo jej sygnatura. A zatem, jeżeli jedną i tę samą sygnaturę posiadały postanowienie (jedno lub więcej) oraz wyrok, to były one liczone jako wydane w jednej sprawie. Występujące w niektórych sygnaturach za rokiem sprawy tzw. sufiksy (np. T-30/20 **DEP**) nie powodowały uznania sprawy z sufiksem za osobną wobec sprawy z sygnaturą bez sufiksu (np. T-30/20). Podobnie, orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości rozpatrujące odwołania od orzeczeń Sądu UE, były traktowane jako kontynuacja tych ostatnich, czyli na oba orzeczenia patrzyliśmy jako na wydane w tej samej sprawie. Wreszcie, jako jedna i ta sama sprawa były traktowane sprawy połączone przez Trybunał, w których zapadło jedno wspólne rozstrzygnięcie.

Jako odrębne sprawy były natomiast liczone sprawy z różnymi sygnaturami, nawet jeśli dotyczyły tego samego skarżącego i miały jakiś związek ze sprawą z przeszłości.

Bardzo istotnym elementem zasad, którymi kierowaliśmy się tworząc raport, jest kwestia tego, **jakich prawników uwzględnia zestawienie**. Dla potrzeb raportu przyjęliśmy, że są to reprezentanci uczestników postępowania przed TSUE, którzy w treści orzeczeń są opisani jako adwokaci, radcowie prawni lub doradcy podatkowi (4). W raporcie

nie znaleźli się więc prawnicy, którzy w treści orzeczeń są oznaczeni jako pełnomocnicy rządu polskiego, polskich instytucji i organów państwowych.

Ranking prawników 3plus, czyli pełnomocników procesowych, którzy brali udział przynajmniej w trzech sprawach przed TSUE

1.

Przemysław Kamil Rosiak, radca prawny, Warszawa, 15 spraw: m.in. pomoc publiczna i ochrona środowiska

2.

Mariusz Kondrat, adwokat i rzecznik patentowy, Warszawa, 13 spraw: własność przemysłowa

3.

Roman Rumpel, radca prawny, Łódź, 11 spraw: własność przemysłowa

4.

Joanna Gwiazdowska, radca prawny, Poznań, 10 spraw: własność przemysłowa

Dorota Rzążewska, radca prawny i rzecznik patentowy, Warszawa, 10 spraw: własność przemysłowa

Michał Siciarek, adwokat, Warszawa, 10 spraw: własność przemysłowa

7.

Michał Mazurek, radca prawny, Warszawa, 6 spraw: własność przemysłowa

Jakub Mrozowski, adwokat, obecnie EUIPO, 7 spraw: własność przemysłowa

9.

Karol Gajek, adwokat i rzecznik patentowy, Warszawa, 6 spraw: własność przemysłowa

Tomasz Grucelski, adwokat i rzecznik patentowy, Warszawa, 6 spraw: własność przemysłowa

Jerzy Martini, doradca podatkowy, Warszawa, 6 spraw: podatki

Jakub Radłowski, radca prawny i rzecznik patentowy, Kraków, 6 spraw: własność przemysłowa

Ewa Skrzydło-Tefelska, radca prawny, Warszawa, 5 spraw: własność przemysłowa

Ryszard Skubisz, radca prawny i rzecznik patentowy, Lublin, 5 spraw: własność przemysłowa

15.

Paweł Chrupek, radca prawny i doradca podatkowy, Warszawa, 5 spraw: podatki

Marek Jeżewski, adwokat, Warszawa, 5 spraw: prawo konkurencji i energetyka

Magdalena Krekora, adwokat i rzecznik patentowy, Kraków, 5 spraw: własność przemysłowa

18.

Elżbieta Buczkowska, radca prawny, Warszawa, 4 sprawy: energetyka

Anna Cudna-Wagner, radca prawny, Warszawa, 4 sprawy: bankowość/kredyty frankowe

Jarosław Dudzik, radca prawny, Lublin, 4 sprawy: własność przemysłowa

Sławomir Dudzik, radca prawny i doradca podatkowy, Kraków, 4 sprawy: prawo telekomunikacyjne, bankowość, prawo konkurencji

Łukasz Hejmej, adwokat, Warszawa, 4 sprawy: kredyty frankowe

Piotr Hoffman, adwokat, Warszawa, 4 sprawy: dostęp do dokumentów unijnych

Ewa Jaroszyńska-Kozłowska, radca prawny, Warszawa, 4 sprawy: własność przemysłowa

Anna Korbela, radca prawny i rzecznik patentowy, Częstochowa, 4 sprawy: własność przemysłowa

Beata Matusiewicz-Kulig, adwokat, Kraków, 4 sprawy: własność przemysłowa

Lesław Mazur, radca prawny i doradca podatkowy, Warszawa, 4 sprawy: podatki
Bartosz Miąskiewicz, adwokat, Warszawa, 4 sprawy: bankowość/kredyty frankowe
Tomasz Michalik, doradca podatkowy, Warszawa, 4 sprawy: podatki
Marcin Oleksyn, radca prawny, Warszawa, 4 sprawy: własność przemysłowa
Gracjan Pietras, adwokat, Warszawa, 4 sprawy: własność przemysłowa, umowy w obrocie gospodarczym
Ewelina Pijewska, radca prawny, Warszawa, 4 sprawy: własność przemysłowa
Dariusz Piróg, radca prawny, Warszawa, 4 sprawy: własność przemysłowa
Małgorzata Przygodzka, adwokat, Warszawa, 4 sprawy: bankowość/kredyty frankowe
Karolina Pyszków, adwokat, Warszawa, 4 sprawy: własność przemysłowa
Alicja Szczęśniak, adwokat, Warszawa, 4 sprawy: bankowość/kredyty frankowe

37.

Justyna Aftyka, radca prawny i rzecznik patentowy, Warszawa, 3 sprawy: własność przemysłowa
Elżbieta Barembruch, radca prawny, Warszawa, 3 sprawy: telekomunikacja
Tomasz Gawrylczyk, radca prawny i rzecznik patentowy, Warszawa, 3 sprawy: własność przemysłowa
Tomasz Grzejszczak, adwokat, Łódź, 3 sprawy: podatki
Bartosz Krużewski, adwokat, Warszawa, 3 sprawy: bankowość/kredyty frankowe
Marcin Margoński, notariusz, Krapkowice, 3 sprawy: spadki
Małgorzata Modzelewska de Raad, adwokat, Warszawa, 3 sprawy: konkurencja
Dorota Pawłowska, radca prawny, obecnie sędzia WSA, 3 sprawy: telekomunikacja
Jacek Skrzydło, adwokat, Łódź, 3 sprawy: podatki
Agnieszka Suskiewicz, radca prawny i rzecznik patentowy, Warszawa, 3 sprawy: własność przemysłowa
Wojciech Trybowski, radca prawny i adwokat, Warszawa, 3 sprawy: własność przemysłowa

Rafał Bujalski

senior product manager LEX Prawo Europejskie

(1)

Z raportu wynika, że na 446 spraw, w których wystąpili przed TSUE polscy prawnicy, reprezentując swoich klientów, 148 to sprawy dotyczące znaków towarowych i wzorów przemysłowych (33 proc.).

(2)

Wymienieni prawnicy w sporach frankowych reprezentują banki. Jedynym pełnomocnikiem reprezentującym kredytobiorców, który brał udział w więcej niż jednej sprawie, jest radca prawny Wojciech Bochenek (2 sprawy).

(3)

Więcej na ten temat w raporcie: "Polskie sprawy podatkowe przed TSUE 2004-2023: rozstrzygnięcia, pełnomocnicy i kancelarie".

(4)

Ci ostatni mogą reprezentować strony postępowania krajowego w postępowaniu prejudycjalnym przed unijnym Trybunałem, nawet w przypadku, gdy nie są radcami prawnymi lub adwokatami (wyjątek od zasady przymusu radcowsko-adwokackiego przed TSUE).